

ERŽVILKO KULTŪROS CENTRAS

Jurbarko rajono savivaldybės administracijai

2023-12-21 Nr. S-55

DĖL 2024 METŲ PASKELBIMO

Jurbarko rajono Šimkaičių girioje yra Lietuvos respublikos Prezidento, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarybos prezidiumo pirmininko, generolo Jono Žemaičio vyriausioji vadavietė-bunkeris. Prie bunkerio pastatytas paminklas, iškelta LR trispalvė. Į bunkerį galima patekti: viduje kabo keletas Jono Žemaičio portretų, žmonių atvežtos ikonos.

Nuolat gyvenant sekinančiomis sąlygomis, jaučiant didelę įtampą ir atsakomybę LLKS tarybos prezidiumo pirmininko J. Žemaičio sveikata ėmė silpnėti ir 1951 m. gruodžio mėnesį, grįždamas iš Rytų Lietuvos, jis sunkiai susirgo – patyrė stiprų insultą ir viena kūno pusė buvo visiškai paralyžiuota. Tai nutiko kertant Jurbarko rajoną. Jo adjutantas Juozas Palubeckas iš Pavidaujo II kaimo žinojo Šimkaičių girioje esantį naują iškastą bunkerį, kuriame generolą ir paslėpė. Liga buvo sunki, todėl 1952 m. sausio 30 d. J. Žemaitis pasirašo aktą: „Šiandien dėl ligos nustojau vykdyti pareigas.“ Slaugomas medicinos seselės M. Žiliūtės 1953 m. pasitaisius sveikatai, vėl ėmė eiti buvusias pareigas, nutarė atkurti ryšius su užsieniu.

1953 m. gegužės 30 d. bunkeris, kuriame slapstėsi J. Žemaitis, buvo išduotas. Įmetus migdomųjų dujų granatą per vėdinimo angą, mėginta išvengti taip ilgai ieškoto „pogrindžio prezidento“ savižudybės ir po sėkmingos operacijos J. Žemaitis buvo suimtas. Birželio 23 d. gavus specialų įsakymą iš Maskvos, J. Žemaitis buvo nugabentas į Maskvą pas Lavrentijų Beriją ir ten tardomas. Atsisakius padėti MVD organams, 1954 m. birželio 1 d. prasidėjo teismas, kuriame J. Žemaitis buvo nuteistas – jam paskirta mirties bausmė ir konfiskuotas turtas. Nuosprendis įvykdytas 1954 m. lapkričio 26 d. Maskvos Butyrkų kalėjime.

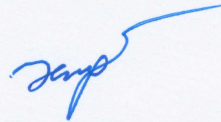
Šiuo metu vadavietės priežiūra rūpinasi Eržvilko kultūros centro Vadžgirio skyriaus meno vadovė Lina Lukošienė. Kiekvienais metais **rugpjūčio 23 dieną**, šioje ypatingoje vietoje vyksta renginiai, skirti įprasminti visų, kovojusių už Lietuvos laisvę žygdarbius. Pagerbiant gen. Jono Žemaičio-Vytauto atminimą yra organizuojami jo gimimo ir mirimo metinių minėjimai, ekskursijos, edukacijos, pėsčiųjų bei dviratininkų žygiai.

Lietuvos viešojoje erdvėje jau dabar vyksta diskusijos kaip įprasminti ir paminėti šias sukaktis. J. Žemaičio vadavietė-bunkeris tikrai atsidurs ne tik turistų, bet ir Lietuvos valdžios atstovų akiratyje.

Rajonui būtų labai vertinga ir tikslinga 2024 m. Jurbarko r. paskelbti Jono Žemaičio-Vytauto metais, nes **lapkričio 26 d.** sukanka **70 m. nuo jo sušaudymo** Butyrkų kalėjime, **kovo 15 d.** minėsime **115-ąsias jo gimimo metines.**

Prašome Jurbarko rajono savivaldybės Tarybos palaikyti šią iniciatyvą ir 2024 metus Jurbarko rajone paskelbti Jono Žemaičio-Vytauto metais.

Kultūros centro direktorė

Ieva Šimkūnienė